

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Kurucz lélek.

Kassán Kazinczynak emlékét ünnepelték. Az ünnepség hivatalos szónoka dicsőítette Kassa város magyarságát, művészi érzékét, a magyar nemzeti hagyományok ápolásában való hűségét és a *kurucz lelket*, melyet fiai mai napság megőriztek. De kurucz lélek alatt nem a napi politikai érzületet vagy irányt értette, hanem a nemzeti szellemet, amely nélkül nemzet nem élhet, nem remélhet nagyságot.

Figyelmet érdemlő megkülönböztetés és igaz. A kuruczról a labancz jut a magyar embernek eszébe és a korszak, melyben Rákóczi a magyar szabadságért küzdött. Keserves, de dicsőséges idők, melyek a németnek minden erőlködése mellett fenntartották a magyar szívet, a magyar nyelv

szeretetét, a magyar divat hagyományait, amikor szólott a tárogató s megszületett a tulajdonképpen való magyar zene. Az akkori idők szólásformája szerint a labancz a németnek adta el a bőrét s lett belőle hazájának árulója, a bécsi fölfogás szerint viszontag rebellis volt a kurucz és kiirtandó veszedelmes fajzat.

Majdnem két évszázad pergett le azóta s majdnem máig tartotta magát két egyformán káros fölfogás. Az egyik a bécsi, amelyik rebellist látott mindenkiben, aki a nemzeti hagyományokat ápolta, a nemzeti önértetet fejlesztette s a nemzet alkotmányos jogai biztosítására törekedett. A másik azoké, akik a magyar hazafiságot, a nemzeti hagyományokat kizáróan egy párt számára akarták lefoglalni s minden másra vajmi könnyen rámondták, hogy hazát el-

áruló labancz. Pedig meg kell egyszer érteni, hogy egy nemzetnek saját nemzeti aspirációi ki-elégítése épp oly szükséges, mint az életnek a levegő, de azt is, hogy e nemzeti aspirációknak igazi, becsületes munkásai mindazok, akik bármily téren a magyar nemzet emelkedését hiven szolgálják. Nemcsak a magyar csizma és a görbe kard teszi az embert szabadalmazott hazafivá, de sőt Arany János volt az igazi kurucz az ő magyar verseivel vagy Zichy Mihály, az orosz udvari festő, aki megörökítette rajzaival a magyar nemzet történetének legkegyeletesebb napjait, vagy az a gazdaember, aki a földnek egy darabját szántja, veti, termelvén rajta életet tápláló gabonát, vagy az az iparosmester, aki elkészíti azt, amiért eddig pénz ment az idegenbe, vagy az

Bodor Máté.

— Irta: **Juhász Béla.** —

El-elbolyongok a temető hantjai mellett, olvasom a siriratokat, melyek mind-mind fájó érzésről tesznek tanuságot, keresem, kutatom a boldogságot, melyet annyi ember vél itt föltalálni, míg egyszer csak eltölti keblem a szomorúság, látván küzdelmes életünknek e szörnyű végét.

Oh miért is kell itt hagynunk az életet, mikor az oly szép? Vagy csak azért küzdünk egy egész életen át egymás ellen, hogy itt egyenlők lehessünk? Azért munkálkodunk s szenvedünk, hogy itt pihenést találjunk?

Hatalmas nagy Isten! mily bölcssek s beláthatlanok is a te rendelkezéseid.

Különbőséget engedél tenni ember és ember között, de az élet véghatárán egyenlőséget nyújtasz nekik. Megengeded, hogy itt e földön — uralkodhassanak egymás fölött s kiki vágyakozzék, küzdjön földi célokért, a végén pedig porrá leszzen mind-egyik. Érző szívet helyeztél mindenikbe, hogy földi jólétét fölvehesse, a nagy küzdelemben elfárasztva a mennyi boldogságot őrized meg számunkra.

Bolyongásom közben megállok néma hantod előtt, Bodor Máté.

Itt pihenés már te is.

Türtél, szenvedtél, mert az volt hited, hogy a sok keserűség után örökké tartó boldogságnak kell következnie. Azt gondoltad, hogy szegény és ur között nincs és

nem lehet különbség. Nem ismerted meg teljesen a világot, mely a kettő becsületét nem egyformán védelmezi. Azt remélted, hogy a szegény és ur egyenlően, mindenkor az igazi becsület hívei. Talán azért, mert lényed nem e világból való volt.

Tudja, érzi kicsiny faludban minden lény, hogy a becsület martirja vagy. Tudja mindenki, hogy önkezded kellett ahhoz, hogy a gazság előtt kitérjen az igazság.

Szellemed itt lebeg előttem s földidézibenem történetedet.

Összes bűnöd volt: a szeretet. Szeretted felebarátaidat, szeretted családodat s — Zádor Laczi — a közönség földesurának gögös fia földulta minden boldogságodat. Gyermekedet vádolá lopással, hogy félretehessen utjából őt, mert szemet vetett a falu legszébb leányára, Bartos Erzsire.

Hogy is merészelted akkor, tennen fiad becsületét védelmezni? Miként tehetted, hogy a büszke Zádor Laczit megfenyegesd s kikutasd, hogy a tolvaj nem fiad, de a nagyuri sarjadék vala?

Nem gondoltad, hogy a te állításod csupán pusztá gyanu, míg ellenfeled a tanuk egész seregét képes felhívni fiad bűnössége mellé? Nem ismerted Bartos Erzsi szívét, hogy az elfordul fiadtól, mi helyt a földesur parancsolja?

Későn ámbár, de bebizonyosodott előt- ted, hogy édes gyermeked börtönbe, Erzsi pedig más vidékre került szegényével.

Te azonban még akkor is erősebbnek vélted magadat. Megtámadtad a nagy gaz-

dag urat, őt vádoltad — most már nyiltan — a bűn elkövetésével. Megrohantad saját kastélyában s szerencséd csak az volt, hogy elhibáztad a dühödten reá mért csapást.

És becsületed? Még akkor sem lett helyreállítva. Legalább a világ előtt, nem. — Önkezdeddel vetettél véget az életnek, nehogy szeretett fiad sorsa jusson neked is osztályrészül.

S a rideg halál felderítette az igazságot. Az Isten büntető keze ellened szívéhez fordult. Lelkiismeretét nyugodni többé nem engedé s most mindennap felkeresi sírodát, kalaplevéve esdekel bocsánatot az egek Urától ama nagy bűnéért, melylyel téged — mint földi balandót — s egész családodat oly sok éven keresztül megbántott.

Imája érthetetlen mormogás, de könyvelt szemei kifejezik, hogy nagy bűnéért vezekel.

Elérted immár Bodor Máté az örök nyugalmat. Megtaláltad, ami után oly sok időn vágyakoztál, a csend és nyugalom per- ceit, a boru után az örök boldogságot. Nem vádol immár itt senki sem. Nem zavarja nyugodalmadat sem a büszke főúr, sem a pór. Nincsen már különbség közte- tek, elérted, amit óhajtottál, egyenlő már az ur és szegény becsülete, mert az egykor hatalmasnak tartott, gazdag ur élőhalott- ként, te pedig csendes nyugvóhelyeden vár- jad az örök bíró igazságos ítéletét.

Bodor Máté! Pihenésed ne zavarja meg semmisen, nyugodjál csendesen.

Vakok hangversenye a Magyar Király kávéházban.

Ma és a következő napokon a **budapesti vakokat gyámolító országos egyesület** zenekara a Magyar Király kávéházban **hangversenyt** rendez.

Tisztelettel:

Erős Jakab kávé.

a kereskedő, aki eladja ezt a művet s forgatja a pénzt a magyar fogyasztó és termelő között: Egy szóval mindenki, aki hivatása körében a nemzet emelkedésére és fejlődésére közreműködik.

Senkit sem szabad elűzni a nemzeti munka e nagy asztalától, aki becsületes szándékkal közeledik oda s dolgos kézzel és akkor lesz valósággal boldog a nemzet, a mikor — gonosz álmoként — eltűnik a félelemnek, a tartózkodásnak legutolsó paránya is a magyar trón örökösének szívéből az iránt, hogy a magyar nemzeti géniusz az ő érdekeiknek árthat, sőt belátják, hogy ez az a szárnyas angyal, amely koronájukat legbiztosabban tartja.

POLITIKAI HIREK.

A közigazgatás egyszerűsítése.

Szell Kálmán belügyminiszter tudvalevőleg felszólította az árvaszékeket, hogy az általuk használt nyomtatványokból három-három példányt mintául küldjenek fel a miniszteriumba. E beküldések határideje most augusztus 15-én járt le s minden megyéből 90—100 darab mintát terjesztettek fel. A belügyminiszter e mintákat átvizsgálta s ezekből állapítja meg a kötelező egységes mintát.

Kilépés a szabadelvű klubból.

— Távirati tudósítás. —

Mint fővárosi tudósítónk táviratban közli velünk, Almácssy Géza volt főispán és a szabadelvű-párt egy frakciónak jászberényi képviselőjelöltje kilép a szabadelvű klub-, illetőleg pártkörből. Almácssy kilépése daczára fentartja jászberényi jelöltségét, csak hogy nem mint a szabadelvű-párt jelöltje, hanem mint párton kívüli szabadelvű tartja fent jelöltségét.

Almácssy hívei, kik Jászberény városának vezetőségében dominálnak, azt híresztelik, így is megfogják gr. Apponyi Albertet buktatni. Mi ezt képtelenségnek tartjuk. Ha visszagondolunk arra, hogy Bánffy felléptette Apponyi ellen Erdély minisztert és Almácssy akkor mint főispán megmozgatta az egész hivatalos apparátust és alkalmazta a Bánffy-választások összes praktikáit és Apponyit még sem tudták megbuktatni: akkor Almácssy mostani erőlködését tisztára nevetségesnek kell találnunk.

Szomorú is volna, ha személyes gyűlölködők képesek volnának az ország első korifeusait csak úgy kényük-kedvük szerint kibuktatni.

VIDÉK.

Szerencsétlenség egy kutya miatt. Szarvas közelében a vonat kerekei alatt életét vesztette Brázik József ácsmester, kit a kutyája hajtott bele a halálos veszedelembé. Egy hidat javítottak, itt dolgozott Brázik s mikor jött a vonat, a kutyája a sineken állott és ugatta a vonatot. A mester féltette a kutyát, odaszaladt, hogy elkergesse, eközben felbotlott és oly szerencsétlenül bukott a mozdony elé, hogy a kerekek mindkét lábát tőből levágták. A vonatot megállították s felszedték az összeroncsolt embert, ki rövid szenvedés után meghalt.

Hármas ikrek. Kissé tulságos mértékben ért az Isten áldása — mint nekünk írják — Borosznó zólyomvármegyei községben. egy földhöz ragadt szegény családot, mely már amugy is öt élő gyermekkel van megáldva. A gólya a minap egyszerre két leány és egy fiúval köszöntött be náluk. Dr. Luczy Gusztáv fűrdőorvos közbenjárására a fűrdővendégek 55 korona és 80 fillért gyűjtöttek össze, hogy az inséget szenvedő család a nagy gyermekáldás súlyát valamivel könnyebben viselhesse.

Egy orvos szörnyű bűnei.

— Saját tudósítónktól. —

Szeged, aug. 21.

Szenzációs, rémregénybe illő bűnesetben indított vizsgálatot a szegedi vizsgálóbíró. Simon János volt csendőr évekké elelőtt egy csongrádmegyei községben szolgált s valami rejtélyes bűnyűgyben annak idején nyomozott is. Időközben elhagyta a szolgálatot s ezért nem tett jelentést arról. Az utolsó időkben ismét oly bizonyítékokat szerzett, amely egy orvost s egy fiatal urat borzasztó bűn elkövetésével vádol. Miután a sötét titkot nem bírta tovább tartogatni, megtette a följelentést azért, hogy a bűnösöket a törvény kezére szolgáltassa.

Simon János a következő váddal állt a törvényszék elé:

Egy csongrádi község jegyzőjének szépéges, fiatal hitvese évekké elelőtt viszonyt folytatott az ottani körorvossal. E czélből az asszony szeretőjétől kapott morfiomot kevert a férje ételébe, vagy italába. A férj ettől elaludt és sohasem tudta, hogy mi történik körülötte.

A bűnös viszony első áldozata egy 11 éves leányka volt, az asszony gyermeke, aki egy alkalommal együtt találta anyját az orvossal. Attól tartottak, hogy a gyermek árulójuk lesz, miért is elhatározták, hogy elteszik a láb alól. Az orvos adta a mérget az asszonynak, aki megmérgezte a gyermeket. A szegény leányka pár órai kínlás után meghalt. A bűn titokban maradt, mert az orvos természetes halalt állapított meg a kimulás okául.

A községben azonban feltámadt az emberek között a gyanu. Rebesgették, hogy a gyermeket az anya mérgezte meg. A suttogásból később hangos beszéd lett, amit meghallott az orvos is.

Akkor erősödött meg a rémes gyanu, mikor egy napon kiderült, hogy valaki felbontotta a sírt és a koporsó, amelyben a leányka holtteste volt zárva, eltűnt. Hogy hová tűnt el a koporsó, azt a meginduló

vizsgálat lesz hivatva kideríteni s ha megtalálják, exhumálni fogják a holttestet.

A szegedi ügyészség kihallgatta a vádlott asszony nővérét, aki szintén egyik közelebbi községben lakik. Az asszony kijelentette, tud arról, hogy hugának viszonya volt az orvossal. Hallott arról is, hogy a leányka koporsóját elszállították, de hogy azt hová tették, arról nem adhat felvilágosítást.

A vizsgálóbíró most kiakarja hallgatni a szörnyű váddal illetett fiatal asszonyt is, de az évekké elelőtt elment a községből s nem tudják, hol tartózkodik. A bíróság most nyomoz az asszony után.

A följelentő azt állítja, hogy az általa fölfedezett bűncselekményekről a férjnek is tudomása van, aki még mindig szeretettel gondol hűtlen asszonyára s azért nem tesz ellene följelentést.

Debreczeni iparosok sikere.

Országos czipészeti kiállítás Debreczenben.

Debreczen, aug. 23.

Röviden már tettünk említést arról, hogy a Szegeden tartott országos czipész-kongresszus határozatilag kimondotta, hogy a legközelebbi kongresszust Debreczenben fogják megtartani s Weidner Gusztáv czipész javaslatára azt is kimondották, hogy ezt a kongresszust országos czipészeti kiállítással is egybekötik.

Midőn ezt regisztráljuk, lehetetlen elhallgatnunk, hogy az országos czipészeti kiállításon milyen szép sikert értek el minden tekintetben a debreczeni küldöttek: Weidner Gusztáv, Kiss József Ferencz és Széplaky József. Többen jöttek össze az országból hatszáznál, hogy részt vegyenek ezen a kongresszuson s a nagy tömeg szeretetét a debreczeni küldöttek olyan hamar megnyerték, hogy egyszerű megjelenésükre zúgott a felkiáltás:

— Éljenek a debreczeniek!

Weidner Gusztáv mindjárt az ismerkedő estélyen, ahol sok kapacitás volt jelen, nagy hatást ért el toasztjával, amelyet a szegedi lapok is leköszöltek. Rövid kivonatban adjuk belőle a következőket:

Azon kezdte, hogy nem szociálista, mégis kénytelen elítélni a magyar nemzet egy nagy részét, mert bár megáldotta a Gondviselés a szép magyar hazát mindennel az ólomtól az aranyig, amit magyar iparos feldolgozhat, — mégis kénytelenek vagyunk országos kongresszust tartani, hogy gondolkozzunk: mit tegyünk. Csak egy hiányzik Magyarországon: az igaz magyar. Mert ha ez volna, nem kellene gyűlést tartani, tudná mi a kötelessége, hogy kell a magyar ipart pártolni. És nem Ausztriából hozott czipőt venne, hanem magyar iparos készítményt.

Azonban hiszi és erősen reméli, hogy már a közel jövőben változás áll be mert ime, a kormány hathatósan pártolja a magyar iparost. Poharát Hegedűs Sándor miniszterre, a magyar ipar legnagyobb pártolójára emeli.

A toasztnak meg volt a maga hatása. Másnap a kongresszuson Weidner Gusztávot egyik elnöknek választották meg. Ő és a debreczeni küldöttek Kiss J. Ferencz, valamint Széplaky József, mint előadók is szerepeltek a kongresszuson és sikeres, az egybegyűltek tetszésével találkozó szerep-

lésüknek lehet tulajdonítani, hogy a nagytömeg velük érzett és Debreczent, a legmagyarabb várost áltette s az első czipészeti országos kiállítás helyéül egyhangulag Debreczent tüzte ki.

Mindezt elismeréssel kell konstatálnunk. Szép precedens ez arra, hogy Debreczen képzett iparosokkal dicsekedhetik, akik nemcsak itthon a műhelyben, de ott, ahol becsületes szándékkal a közjóért kell szót emelni, ott is megtudják állni a helyüket.

Országbíró a debreczeni állomáson.

Akit a király hivat.

A vasuti állomásnak mindennapra megvan a maga szenzációja. Tegnap délben egy középtermetű, magyar ruhába öltözött férfi különös viselkedése és még különösebb beszédével vont magára a figyelmet.

— *Én vagyok az országbíró! Budavárába utazom, a hol vár az én felséges királyom!*

Nagy tömeg vette körül s hallgatta beszédét. Tolongás támadt körülötte, míg a rendőrség is érdeklődni kezdett s a közönség nagy ámulatára a bűnügyi osztályhoz vezette az — országbíró.

Erről írja lapunk tudósítója a következőket:

Debreczen, aug 23.

A tegnap déli szatmári vonattal érkezett a debreczeni vasuti állomásra egy negyven év körüli férfi, aki rogyós száru csizmát, magyar ruhát viselt. Mindjárt megérkezése után, mikor a legnagyobb volt az utasok tolongása, hangosan szólott a tömeg felé:

— *Én vagyok az országbíró! Háromszor üzent értem a király, hogy menjek ezonnal Budavárába, mert nekem kell megmeneteni az országot!*

A tömeg érdeklődni kezdett a különös viselkedésű s még különösebbeket beszélő pasasér iránt s hallgatta tovább szavait

— *Emeljétek le előttem a kalapotokat!* — folytatta beszédét! — *Három regiment huszárt, három regiment bakát és gránátost ad nekem a király s majd megtanítalak én akkor benneteket!*

Mielőtt azonban a tanítás munkáját megkezdhetné volna, közbelépett a rendőrség és szép szóval elcsalta az „országbíró” a rendőrség bűnügyi osztályához. Ott aztán folytatta az ő beszédét:

— *Igen uraim! A király háromszor üzent értem, hogy menjek már Budavárába s három regiment huszárt ad nekem.*

— *Miért? kérdezték tőle?*

— *Mert nincs pénze a népnek. Nekem kell hát szerezni. Én vagyok az országbíró, én értek hozzá.*

— *Hát honnan szerzi a pénzt?*

— *Honnan? Hát van Pir-ban Kandel Marczinál. Kétszáz szekérrel is hordják oda a gabonát.*

— *Hol a levél, amelyben meghívást kapott?*

— *Otthon zártam el! Ugy szólit meg benne a király: Méltóságod! Hanem lesz az én tiszteletemre udvari bál is. Annak a meghívója nálam van.*

Erre elővett egy diszes kiállítású meghívót, amely a nagykirályi dalárda táncestélyére szólott. Majd előkerültek több írásai is és ezek alapján sikerült a rendőrségnek megállapítani, hogy a szerencsétlen ember Botos Sándor ér-endródi lakos, csendes örült, aki nem vét senkinek, nem bánt senkit.

A rendőrségnél furfanggal tudták ott tartani:

— *Mi is kaptunk irást Budavárából, hogy a Méltóságos országbíró ur itt utazik keresztül. Szigoruan meghagyták nekünk, hogy éjszakára tartsuk itt, nehogy az utasban kimertse drága testét. Adjunk neki vacsorát, bánjunk vele úgy, mint az ország bíróját megilleti!*

Ez hatott. Botos Sándor ott maradt a rendőrségi épületben. A rendőrség pedig nyomban táviratozott Endődre, hogy Botos Sándor itt van s a hozzátartozói jöjjenek érte!

SZÍNHÁZ.

Döntés a színházi pályázatok felett. A debreczeni színházra beadott pályázatok felett tudvalevőleg a városi tanács dönt, a színházbizottság hozott határozatával csupán javaslatot tesz a tanácsnak, hogy kit tart méltónak a város bizalmára. A tanács elfogadhatja a bizottság javaslatát, de azzal ellentétes határozatot is hozhat, amelyet viszont a város bármely adófizető polgárának joga van megfelebbezni a közgyűléshez. Sokan azt hitték, hogy a városi tanács már tegnapi ülésében dönt a színházi pályázatok felett. Ez azonban nem történt meg. Értesülésünk szerint a tanács hétfőn vagy a kedden tartandó ülésében bírálja el a pályázatok s akkor hozza meg határozatát.

Igazgató és primadonna. Kresányi Ignác szinigazgató tudvalevőleg szerződtette Örley Flórárt primadonnának, de aztán felbontotta a szerződést. A primadonna huszonnégyezer korona kártérítést követelt az igazgatótól, de a törvényszék és a tábla elutasította. Örley Flóra erre új pört indított s ebben a kikötött tizenögezer korona fizetésének a megítélését kérte. A primadonnát a törvényszék ezzel a kérelmével is elutasította. A tábla azonban ezzel szemben kimondotta, hogy a direktor köteles elbocsátott primadonnájának a kialakított összeget s ennek kamatait megfizetni, a mit okainál fogva megerősített ma a legfelső bíróság polgári tanácsa is.

„A tanácsnok ur ígérete” czimmel, laptársunk a „Debreczen”-ben megjelent újdonságra vonatkozólag Oláh Károly tanácsnok, színházfelügyelő a következő nyilatkozat közzétételére kérte fel lapunkat:

A „Debreczen” 161-ik számában „A tanácsnok ur ígérete” cz. alatt megjelent újdonságra röviden és részemről minden polemia kizárásával kijelentem,

hogy én M.-Szigeten Komjáthy szinigazgató megválasztására nézve semmi ígéretet nem tettem, józan észszel nem is tehettem, sőt azt mondtam, hogy Komjáthy valószínűleg nem is pályázik. De az én ígéretemről nem is foglaltatik a szigeti átiratban egy szó sem, csak az van benne, hogy előttem *kijelentettek* (tehát a Szigetiek, nem én!) miképők Komjáthy és társulatát óhajtják. Tessék megnézni az eredeti átiratot! Különben azt hiszem, hogy a „Debreczen” a téves közleményt helyre fogja igazítani. Miután a színházi bizottság tegnap konstatálta, hogy a két várossal kötött „Egyezmény” ugy a színházi bizottság, mint a tanács által szabályszerűen tárgyalatott s annak minden pontja elfogadtatott: önmagától elesik azon vád, hogy abba a két város javára, valaki valamit becsempészet volna. Azt hiszem, hogy a „Debreczen” ez irányu közleményeit is rectificálandja. Tisztelettel: *Oláh Károly tanácsnok.*

A vígőzöttörvény végrehajtása Debreczenben.

Az ipartestület fellépése.

Debreczen, augusztus 23.

A megrendelések gyűjtését törvény korlátozza. Tiltja, hogy más városokból valaki elutazzék például Debreczenbe és itt megrendeléseket gyűjtsön, hacsak erre maguk a megrendelők levélben fel nem kérték az illető gyárost, kereskedőt, vagy iparost.

Ennek dacára tegnap Debreczenben járt egy előkelő fővárosi szabóüzlet vezetője és *itt mintákkal gyűjtött megrendeléseket.* Az ipartestületnél ezt mindjárt megtudták, a megrendelések gyűjtéséről meggyőződést szereztek és azonnal feljelentést tettek a rendőrség bűnügyi osztályánál.

A rendőrség felelősségre vont a fővárosi szabóüzlet vezetőjét és elko-bozta a bűnjelt képező mintákat. A tárgyalás során azonban a megrendelést gyűjtő azzal védekezett, hogy levélbeli meghívásokra jött Debreczenbe, mire harmincz korona ellenében visszaadták neki a mintákat.

Az ipartestület képviselői, ez ellen, hivatkozással a törvény rendelkezésére, tiltakoztak. A törvény ugyanis azt mondja, hogy ítélethozatalig a bűnjelt képező minták visszatartandók. Mivel pedig ez ügyben még ítélet nincs, nem adható vissza a minta, amelylyel a gyűjtések eszközlése más városban is gyakorolható. Sőt az ipartestület tovább ment, *még tegnap felterjesztéssel élt a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy ez a határozat jövőre is követésre méltó precedenst ne képezhessen.*

Másrésről az ipartestület — mivel a megrendelést gyűjtő azzal védekezett, hogy meghívásra jött Debreczenbe — kívánta, hogy az ügy tisztázása érdekében mindazok, akiknek neve ilyen

meghívón szerepel, eskü alatti kihallgatásra beidéztessenek.

A rendőrség büntügyi osztálya elrendelte a meghívó levelek aláíróinak beidézését és kihallgatását.

Az ipartestület lelkiismeretesen és erélyesen néz utána, hogy Debreczen iparosai és kereskedői megszabaduljanak, különösen a fővárosból érkező megrendelés gyűjtőktől, akiket — úgy látszik — még a törvény rendelkezései se igen tartanak vissza.

ÚJDONSÁGOK.

* **A jog- és pénzügyi bizottság ülése** Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután fél 4 kor Körner Adolf tanácsnok elnöklete alatt ülést tart a városháza nagy tanácstermében.

* **Debreczen város költség-előirányzata.** Roncsik Lajos városi főszámvevő Debreczen város jövő évi költség-előirányzatát összeállította s azt ma délelőtti teljes ülésében veszi tárgyalás alá a tanács. A költség-előirányzat főbb adatai a következők:

Rendes kiadás	2.523,063 K. 25 fill.
Rendes bevétel	2.203,793 K. 59 fill.
Rendkívüli kiadás	562,196 K. 72 fill.
Rendkívüli bevétel	383,371 K. 08 fill.
Rendkívüli hiány	178,825 K. 64 fill.

Rendes és rendkívüli hiány együtt 498,095 K. 30 fill.

Ennek fedezésére szolgál a községi pótdadó hátralékból befolyó összeg s az új pótdadó, amely — mint már jeleztük — az eddigi huszonnyolc százalékhelyett ötvenégy százalékhelyett lesz.

* **Debreczen kitüntetése.** Debreczen városát a párisi nemzetközi kiállítás juryje arany éremmel tüntette ki. Mivel azonban ezt az aranyérmét 710 frankkal kell megváltani, a ma délutáni jog- és pénzügyi bizottság mond benne véleményt, hogy megváltsa-e a város s mely alaptól vegye fel ezen összeget.

* **Új bankpalota Debreczenben.** Az osztrák-magyar bank debreczeni fiókjának palotát épített Debreczenben. A terveket és költségvetést Tóth István építész készítette s azokat a bank kormányzósága jóváhagyta. — Ezen az alapon kezdték meg az építkezést az Arany János utca szegletén, a Csanak örökösöktől megvett telken. Impozáns épület lesz ez. Hatalmas, több mint 100 méter hosszú fronttal fog birni s tetejét renaissance stílusú tornyok fogják díszíteni. A palota emeleti részét a bank céljaira hivatali helyiségeknek rendezik be; a földszinti részt pedig a tisztviselők lakása foglalja el. Ott fog lakni a bank igazgatója is. Az osztrák-magyar bank debreczeni palotájának építése és a hivatalos helyiségek berendezése többé kerül kétszáz ezer koronánál. Az építkezés és berendezési munkálatokkal, a vállalkozókkal kötött szerződések ér-

telmében készen kell lenni a jövő év augusztus elsejére s azután néhány napra fogják megtartani a bank helyiségének ünnepélyes felavatását. Az ünnepség fényét emelni fogja, hogy arra Debreczenbe várják a bank főintézetének vezérembereit s ezen a legnagyobb valószínűség szerint jelen lesz Bilinszky bankkormányzó is, aki múlt évi látogatása alkalmával nagyon megszerette Debreczen s azóta is több alkalommal tett róla hízegő nyilatkozatokat. Az osztrák-magyar bank debreczeni fiókjának palotája egyike lesz Debreczen legszebb épületeinek.

* **A debreczeni szabadságsszobor.** A honvédelmi és szabadságmélték létesítése tárgyában alakított bizottság augusztus hó 23-ik napján, azaz pénteken d. e. 8 órakor az emlékkertben helyszíni szemlét s utána a városházán Komlóssy Arthur elnöklete alatt ülést tart. Az ülés tárgyai a következők: 1. A szabadságsszobor helyének az emlékkertben kijelölése. 2. A Tóth András szobrászszal kötendő szerződés tervezet megállapítása.

* **Hegedűs kereskedelemügyi miniszter Debreczenben.** Hegedűs Sándor ipar- és kereskedelemügyi miniszter a holnap déli budapesti gyorsvonattal Debreczenbe érkezik. A miniszter mindössze husz perczet tölt Debreczenben, amely idő alatt valószínűleg megtekinti az állomás építkezési munkálatát, azután kíséretével együtt tovább utazik Mármaros-Szigetre s ott a gazdasági és háziipari kiállítást fogja megnyitni. A miniszter kíséretében lesznek: Nagy Ferencz államtitkár, Sztéryny József miniszteri tanácsos, Vértessy Kálmán osztálytanácsos és Hollán Ernő miniszteri titkár. A miniszter, ugyszintén a kiállítási küldöttek tiszteletére a mármarosi gazdasági egyesület diszbedet ad, báró Rocner Ervin főispán pedig fényes estélyt rendez. A miniszter 26-án kíséretével Dobiecski Sándor debreczeni államvasuti üzletvezető kalauzólása mellett megtekinti a körösmezői vonalat.

* **Elhalasztott presbyteri ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriumát tegnap délutánra közgyűlésre hívták össze. Mivel azonban a tagok nem jelentek meg határozatképes számban, a presbyteri gyűlés megtartását elhalasztották.

* **Felső vagy alsó vezeték?** A helyi vasutársulat régóta foglalkozik azon tervvel, hogy mostani gőzmozdonyu üzemet villamos erőre változtatja át. — Tárgyalásokat kezdett a várossal. A város tanácsa azt felelte, nincs ellene kifogása, de kiköti, hogy a fővezeték alsó vezeték alkalmaztassék. A helyi vasutársulat felvitte az ügyet a kereskedelemügyi miniszterhez. Hegedűs Sándor kimondotta, hogy a felső vezeték ellen felhozott érvek nem elegendők arra, hogy a helyi vasutársaság az alsó vezetékkel járó igen nagy költségekbe sodortassék, te-

hát ő az alsó vezeték ellen s a felső javára dönt. Ekkor ennyibe maradt a dolog. Most a juliusi közgyűlésen tárgyalták a pallagi vasut kiépítését, a melyen a városi tanács határozati javaslatát egész terjedelmében elfogadta a közgyűlés. Ebben a határozatban, annak ötödik pontja szóról-szóra így hangzik:

5 „Ha és a mennyiben a vállalkozó (t. i. a pallagi vasutra nézve) a debreczeni helyi vasut részvénytársaság lenne, azon esetre a város a villamos üzemet illető s a felső vezetékre vonatkozó kifogásait elejti.“

A közgyűlési határozatnak ezt a pontját megfeleltette Komlóssy Arthur városi főjegyző, úgy gondolkozván, hogy az alsó vezeték követelése iránti magatartását nincs oka a városnak a pallagi vasut kiépítése ötletéből megváltoztatni, az a tárgysorozatba fel sem volt véve satb. Kiváncsian várjuk, valjon hogy fog dönteni e kérdésben a belügyminiszter? hová a felebbezést a polgármester kísérelő levelével együtt felterjesztik.

* **A kamara képviselői.** A mármaroszigeti gazdasági és háziipari kiállítás megnyitására a debreczeni kereskedelmi és iparkamarát Szabó Kálmán elnök és Grünvald József segédtitkár fogják képviselni. A kamara képviselői a szombat déli gyorsvonattal utaznak Mármaroszigetre.

* **A debreczeni kereskedelmi és iparkamara** a következő pályázatokra hívja fel a kereskedők és iparosok figyelmét: A m. kir. kereskedelemügyi minisztérium az érdekeltek tájékoztatása végett értesítette a kamarát, hogy a közös hadsereg kisebb ruházati és felszerelési cikkeire vonatkozó árlejtési hirdetmény magyar fordítása a Budapesti Közlöny f. évi augusztus 14-iki számában jelent. — A cs. és kir. 7-ik hadtest intendánssága közhírré teszi, miszerint az aradi kaszárnyában a markotányosság és szatócs üzlet f. év augusztus 22-én nyilvános árlejtésen ki fog adatni. — A mátészalkai kir. járásbírósnak 135 köbméter kemény — bükk, cser vagy gyertyán — tűzifára lesz szüksége. A szállítási számdékok ajánlataikat f. év szeptember 9-ig beadhatják. — A nagyvárad kir. törvényszék a vezetése alatt álló járásbírósnak részére az 1902., 1903. és 1904. évekre szükséges könyvkötői munkálatokat nyilvános árlejtésen szándékozik kiadni. Ajánlatok f. év szeptember 18-ig ugyanott beadhatók, az árlejtési hirdetmény és feltételek kamaránknál megtekinthetők. Debreczen, 1901. aug. 15. Kereskedelmi és iparkamara.

* **A tiszavidéki dalosszövetség dalosünnepsége.** Egy nap választ el bennünket a tiszamenti dalosok által tartandó ünnepségtől, melynek mindkét része a színházban fog végbemenni. A dalos egyesületek e hó 24-én való megérkezés után, délutáni fél 5 órakor összejövetelükre jönnek össze a színházban. A színházat már napok óta készítik elő az ünnepséghez, a takarítások, javítások mind megtörténtek. Ha egy pillantást vetünk a megállapított programra, azt látjuk, hogy igazi művészi erővel állunk szemben, a kik teljes bizottsítékot nyújtanak arra, hogy művészi élvezetben lesz a közönségnek része. Lehet-e lélekemelőbb dolog annál, midőn több száz dalos együtt, egy szívvvel, lélekkel dalolja a szíveket hazaszeretetre dobogató dalokat?

A kevés idő alatt oly közkedveltségre szert tett „Egyetértés dal- és zeneegylet“ zenekara, dr. Kőrössi Kálmán az ismert nevű poéta, Tomm Béla az országhírűvé vált hegedűművész mind olyan közreműködők, a kik mellett biztosra vehető, hogy Debreczen város intelligens közönsége nem zárkózik el attól hogy e ritka élvezetet nyújtó ünnepségen megjelenjen.

* **Az új palotában.** A kereskedelmi és iparkamara hatvan-utcai házából már átköltözött piac-utcai új székházába, mely körülményt az érdekelt közönségnek ezennel tudomására hozzuk.

* **Negyed millió új tizkoronás Debreczenben.** Azzal a hírrel már beszámoltunk olvasóinknak, hogy a most forgalomban lévő ötforintosok napjai megvannak számlálva. Az osztrák magyar bank szeptemberben forgalomba hozza a violaszínű új tizkoronásokat. Debreczen és vidékén a debreczeni fiókintézet utján bocsátja ki a bank az új tizkoronásokat s a ropogós bankókból az első csomót tegnap már meg is küldötte a debreczeni fiókintézetnek. *Nem kevesebb mint egy negyed millió ropogós új tizkoronás bankjegyet kapott az intézet.* Az új tizkoronásokat azonban a bank kormányzóságának szigorú rendelkezésére szeptember másodika előtt nem szabad forgalomba hozni. Addig tehát a banknál egy szálát se adnak ki a violaszínű bankókból. Szeptember másodikán délben azonban a régi ötforintosokat szívesen beváltják új tizkoronásokra.

* **A debreczeni dalgyűlés** működő tagjai fölkértek, miszerint a dalosszövetségi ünnepélyt megelőző utolsó gyakorlati órára, a gazdasági tanintézet olvasó termében ma este 8 órára pontosan és teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Az elnökség.

* **A vetélytárs bosszúja.** Balogh György bejött Szoboszlóról az ő élete párjával Debreczenbe és gyanútlanul haladtak a Nyugoti soron. A 14. számú háznál azonban Jakab Mari, aki Balogh György első ideálja volt, észrevette őket. Egy pillanat alatt ébredt fel benne a vetélytárs bosszúja, kirohant az utcára s rávetette magát az új asszonyra. A két nő között olyan harc fejlődött ki, hogy dijbirkózók is megirigyelhették volna. A jelenetnek nagy tömeg tanúja volt s rendőri beavatkozás vált szükségessé. A vetélytárs bosszúja felett holnap már a rendőrség ítélkezik.

* **Földosztályozás Debreczenben.** Miskolczy Jenő kataszteri biztos a földművelésügyi miniszteriumtól megbízást kapott, hogy nyolcz megyében vizsgálja felül, helyesen vannak-e a földek osztályozva? A földek osztályozása igen fontos, mert az adókövetésnél ez szolgál alapul. Miskolczy Jenő ez idő szerint Hajdumegye területét vizsgálja. A gazdasági egylethez felhívást intézett, hogy az osztályozásra vonatkozó panaszokat közöljék vele és szívesen veszi, ha a gazdasági egylet egyik, a viszonyokat jól ismerő tagját megbizsa, hogy vizsgálat alkalmával jelen legyen, a kinek feladata

volna helyi ismeretét érvényesíteni. Miskolczy Jenő beadványát az egyesület titkára olvasta fel a gazdasági egylet közgyűlésén. — Király Gyula városi tanácsnok felhívására a kataszteri biztos személyesen is nyújtott felvilágosítást. Közölte, hogy eddigi kutatásai azt bizonyítják, *hogy a debreczeni osztályozás a szomszéd községekhez viszonyítva tulmagas.* Vannak helyek, hol Debreczen 80 kr. adót fizet, holott a szomszéd községek ugyanolyan minőségű föld után csak 80 krt fizetnek, Csáky Gergely közölt azután egy igen szembeötlő eltérést. Egy tábla földnek fele része debreczeniek tulajdona, másik fele pedig a szovátiaké. A föld még árokkal sincs határolva, teljesen egyenlő, mégis a debreczenieké I. osztályúnak, míg a szomszédoké II. osztályúnak van minősítve. A közgyűlés köszönetet mondott Miskolczy Jenőnek, hogy a debreczeni gazdák sérelmét javítani igyekeznek. A közgyűlés egyhangúlag Csáky Gergelyt küldte ki, hogy a földek minősítésénél a gazdákat képviselje. Miskolczy Jenő már rövidesen felterjeszti a földművelésügyi miniszterhez javaslatát a földosztályozások megváltoztatására nézve. Az új osztályozás Debreczenre nézve valószínűleg kedvezőbb lesz a réginél.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Megirtuk szerda déli lapunkban, hogy Székely János hetvenéves talyigás borotvával átmetszette a torkát. A halálba vágyó aggastyánt a kózkórházba szállították, ahol sebet bevarrták s tegnap már annyira jobban volt, hogy kihallgathatták. Az elkeseredett öreg elmondta, hogy talyigás volt. Négy év előtt beteg lett s nem tudta elhagyni a lakását. Eladta a lovát, talyigáját, minden apróságát s abból élt mostanáig. Most már nem volt mit eladni, miből szerezni egy pár hatost, dolgozni képtelen, koldulni meg szégyelt, hát az éhhalál elől akart menekülni. Az öreget, ha felgyógyul beteszik a szegényházba, ahol csendesen eltengetheti az életét.

* **Bérlésmeghosszabbítások.** Horváth József ácsmester, a ki a várostól a légszuszgyár mellett bérel műhelytelepet és Horváth János építő, a ki a faúraktár területét bírja bérbé, most bérlésmeghosszabbításért folyamodtak a városhoz. Mindkét ügyben a ma délutáni jog és pénzügyi bizottság mond a tanács elé terjesztendő véleményt.

* **Képviselőjelölés Debreczenben.** Debreczen város második kerületének szabadelpárti választóit ma d. u. ülésre hívták össze, amelyen a képviselőjelölés történik meg. A hangulatból ítélve a párt bizalma ismételtén Dr. Király Ferencz kamarai titkár, a kerület jelenlegi képviselője felé irányul.

* **Hajléktalan a sinek között.** Azt tartja a közmondás, hogy nyáron minden bokor szállást ad. Debreczen hajléktalanjai még sem a bokrokat, hanem legnagyobbbrészt az Ispótylly laposát választják ki

s éjjeli pihenőre ott dülnek le a természetadta s gyepel hintett derékaljra. A rendőrség napok óta minden éjjel razzitát tart és sorra fogdossa össze a hajléktalanokat, akik között nem egy gyanus firmára lel. Tegnap éjjel is négy ilyen hajléktalant fogott el a rendőrség, akik közül egy a kis vasut sinei között fűből vetett magának ágyat. A rendőrség most alaposan tisztítja az ilyen kétes firmáktól Debreczent s egymásután tolonczoltatja őket illetőségi helyeikre.

* **Szökött katona.** A 39. gyalogezred egyik közlegénye megunta a katonasort és bucsut sem mondott a kaszárnyának, hanem szabadabb élet után vágyva, eltűnt. A katona körözését természetesen elrendelték.

* **Belőttek az ablakon.** Nagy ijedelmet állottak ki tegnapelőtt éjjel a József kir. herceg-utca 32. számú ház utcai lakásának lakói. Fein Herman és családja lakik ott. A jelzett éjjelen két óratájban Fein Herman elutazott. Kevéssel azután az utcára nyíló ablak zsaluját valaki kinyitotta és egymásután mindig erősebb hangon kiabált a szobába: „Mefogtok halni!“ „Készüljete a halálra!“ A család nő tagjai, akik az utcai szobában pihentek, érthető aggodalmat és ijeddelmet állottak ki. Egyszerre azonban hatalmas lövés dördült el. Az ablaknál álló férfi belőtt az ablakon, de a házbeliek nyomban felhangzott segélykiáltására elmenekült. Ki volt és mit akart, nem tudják. A fellármázott házbeliek és az időközben odaérkező rendőr hiába keresték, sehol egy lelket sem találtak.

* **Dalosarnok.** Az Angol királynő szálloda éttermében Szücs László jól szervezett daltársulata és nem orfeumtársasága tart előadásokat. A daltársulat igen jó erőkből áll s a közönség tetszésével találkozott eddigi előadásuk.

* **A dalünnepély Emléklapja.** A tiszavidéki dalosszövetség debreczeni ünnepélye alkalmából Emléklap jelenik meg. Az Emléklapot Koncz Ákos tb. tanácsnok, levéltárnok szerkeszti és holnap jelenik meg.

* **Petőfi dalkör** legközelebbi dal-estélye iránt, amelyet augusztus 31-én a vigadóban tartanak meg, nagy érdeklődést tanusít a közönség. A meghívókat most küldik széjjel s akik esetleg tévedésből nem kaptak, eziránt az elnökséghez fordulhatnak.

* **Kereskedelmi alkalmazottak nagygyűlése.** A kereskedelmi alkalmazottak mozgalmát vezető száz-as-bizottság legutóbb tartott értekezletén elhatározta, hogy a közel jövőben teljes vasárnapi munkaszünet és a 8 órai záródó, valamint az ügynöki rendszer eltörlése végett a legszembetűnőbb mederben megindította az akcióit. A mozgékony bizottságot erre az elhatározásra fenti kérdések égető volta bírta. A bizottság eltérőleg eddigi működésétől, belevonta a mozgalomba a Magyarországon eddig szervezetlen női kereskedelmi alkalmazottak azon részét is, kik — bár ez

hibetetlenül hangzik is — egész éven át egyetlen vasárnap délutáni munkaszünetet sem élveznek. Ez a törvénysértés nagyon gyakori az oly üzletekben melyek pálinka vagy dohányárúsítással vannak egybekötve. A különféle kisebb nagyobb bajok orvoslása módozatainak elhatározása végett alakult százas szervező bizottság, mely már eddig is tevékenyen működött, a közel jövőben egy monstre gyólest fog egybehívni, melyen előre láthatólag 4—5 ezer alkalmazott lesz jelen. A gyűlés iránt az alkalmazottak között lázas érdeklődés mutatkozik. A gyűlés idejét és helyét később fogják köz tudomásra hozni.

* **Elmaradt óvintézkedés.** Szabály van rá, hogy ahol gyalogutat, vagy szekérutat bontanak fel, éjjelre lámpát kell állítani, hogy a járókelőket óvatosságra intse. A József kir. herceg-utca 69. számú házánál is ástak egy gödröt, de a jelzett óvintézkedést elmulasztották. Így esett meg aztán, hogy Gergely Herman bérkocsis gyanutlanul ott hajtattott el kocsijával, amelyben egy főhadnagy ült. A kocsi a gödörnél felborult, kerekei összetörték s a bérkocsis is kisebb horzsolásokat szenvedett. Az esetet bejelentette a rendőrség bünyügyi osztályánál, ahol a kötelező óvintézkedésekről megfelelő háztulajdonost felelősségre vonják.

* **A viharpróféta jóslatai.** Falb, a híres levolibéka már összeállította az év második felének kritikus napjait, még pedig a következőképpen: Elsőrendű viharnapok augusztus 28., szeptember 28., október 27., november 26. és december 27. Másodrendű kategóriába esnek: augusztus 15., szeptember 12. és október 12. Harmadrendűek november 11. és december 11. Augusztus kezdő fele száraz, deraka zivataros, második felén országos eső várható. Szeptember első harmadán esős hideg idő jár, közepén változó, végén derült. Október kezdete havat hoz, mely csekély megszaki tással végig tart. November erős hideggel köszönt reánk, melyet közepén eső követ. December kezdetén elvétve hó is akad, közepén eső váltja fel, majd hózivatar és erős hideg zárja be az évet.

* **Ujabb adományok.** A „tiszavidéki” dalos szövetség ünnepségeinek elszállásolási költségei fedezése céljából Biczó Gyula ur 4 koronát, Szaitz Sándor ur pedig 5 koronát voltak szivesek kezemhez juttatni; midőn ezt köszönetünk kifejezése mellett nyugtatom, egyszersmind kérem, hogy a szándékolt adományokat mielőbb méltóztassanak hozzám beküldeni. Egyszersmint köszönetet nyilvánítok azért is, hogy Serli Ede ur 3, Horváth János ur 2, Debreczeni Jenő ur 1, Simon Kálmán ur 1, N. N. 2 vendéget sziveskedtek elfogadni. Oláh Károly az elszállásoló bizottság elnöke.

* **Elvessett kedden** este 8 órakor a csolnakázó tó körül egy delin bluz, kéretik a szives megtaláló, hogy Darabos-utca 21. szám alatt tulajdonosához juttassa.

* **Felhívás!** Mintán a „tiszavidéki” dalos szövetség ünnepségére női vendégek is nagyobb számmal fognak érkezni, bizalommal kérem fel mindazon magán fogadtulajdonos urakat — kik fogataikat folyó évi augusztus hó 24-én a déli és délutáni vonatok megérkezéséhez az elszállásoló bizottság rendelkezésére bocsátani óhajtják, hogy ebbeli szándékukat nálam, mint az elszállásoló bizottság elnökénél (városháza I-ső emelet 16 és 17. ajtó) mielőbb bejelenteni sziveskedjenek. Oláh Károly tanácsnok, az elszállásoló bizottság elnöke.

* **Dr. Csabai Uy Kálmán orvos** (lakik Kossuth-utca 45. sz. a.) utazásából haza érkezvén, orvosi gyakorlatát megkezdte.

* **Kováts-féle Köszvényesség** gyorsan elmulaszt mindennemű hülésből származó rheumát, szaggatást fogfájást stb. Kapható kis üveggel 35 krért, nagyobb és erősebb hatásuval 80 krért, L. Kováts Nándor gyógyszerésznél a **Fehér Hattyu** gyógyszerertárban.

TÁVIRATOK.

Franciaország mozgolódik.

Páris, augusztus 22. A *Matin* jelentése szerint a Cassard czirkálóhajó tegnap a francia-török konfliktus miatt a török partok felé ment. *Egy hajóosztály készen van arra, hogy utána menjen.*

A czári pár otthon.

Pétervár, augusztus 22. A czári pár Jamburgból a narvai nagy hadgyakorlatokra ment és azután visszatért Péterhofba.

Páris, augusztus 22. A minisztertanács pénteken összeül, hogy az orosz czári pár franciaországi látogatására teendő intézkedésekről határozzon.

Gázrobbanás egy alagutban.

Cleveland, augusztus 22. A múlt éjjel a most épülő tengeralatti alagutban, a mely a várost vízzel fogja ellátni, gázrobbanás történt, a mely öt embert megölt.

Megegyezés Chile és Argentína között.

London, augusztus 22. A *Times*-nak jelentik Buenos Ayresből tegnapi kelettel: A külügyminiszter a szenátus keddi ülésében megerősítette, hogy Chile és Argentína között olyan megegyezés jött létre, a melyben mind a két állam kötelezi magát, hogy a függő határkérdés megoldásáig nem fogja hadiszereit szaporítani.

Hajótörés.

New-York, augusztus 22. Colonból jelenti egy távirat, hogy a „Dapopa” kolumbiai ágyunaszád Cartagnióból Savanilába menet hajótörést szenvedett. Azt hiszik, hogy a hajó legénysége és a rajta levő csapatok megmenekültek.

Uj királyi tanácsosok.

Budapest, aug. 23. Ő felsége Hilberth Gusztáv pénzügyi tanácsosnak, a székesfővárosi pénzügyigazgató első helyettesének és Szutrély Lipót bajai ügyvédnek a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

A pestis.

Konstantinápoly, aug. 22. Mint-hogy a bolgár kormány a Konstantinápolyból jövő szállítmányokra és uta-

sokra újra elrendelte a vesztegárt, mátol fogva a szerződéses vonat nem délben 12 órakor, hanem este 8 órakor indul Európába.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Az ácsok királya.** (Éjjeli express tudósítás.) Bizonyára Winfield Stratton amerikai milliomos az ácsok királya, akinek vagyona jelenleg 125 millió dollárra rug. Vagyonát az ácsmesterséggel alapította meg, később aztán földekkkel spekulált nagy szerencsével. Otthon még most is munkásruhában jár és csak akkor öltözködik ki, ha Denverbe megy az ácsok rendes évi közgyűlésére. Különben ő az elnöke az amerikai ácsok ipartársulatának és sokat foglalkozik a testület ügyeivel.

× **A király utazásai.** (Éjjeli express tudósítás.) A király e hó 26-án érkezik Ischlből Bécsbe. 30-án jelen lesz a Bockfliers és Unter Gänserndorf közötti lovassági gyakorlatokon, melyek Ottó főherceg vezénylete alatt fognak megtartatni. Szeptember 1-én a király Veszprémbe jön, hogy jelen legyen az új ágyukkal a vármegye területén eszközöndő nagyszabású kísérleteknél. Szeptember 12 től 17-ig ő felsége a Duna és a Dráva szögében megtartandó nagy hadgyakorlatokat fogja végig nézni. Szeptember végén Ferencz József király hosszabb tartózkodásra Gödöllőre jön.

× **A burok pénze.** (Éjjeli express tudósítás.) A londoni Dalziel-ügynökség jelenti, hogy egy párisi előkelő pénzember, aki most jött meg Hágából és a burvezérekkel folyton bizalmas érintkezésben van, azt mondogta, hogy a burok pénztára Európában teljesen kimerült. Kötelezettségeiket most holmi kétes értékű részvényekkel fedezik, úgy, hogy már a hollandi bankárok se akarnak nekik pénzt előlegezni. Krüger állapota a hivatalos czáfolatok daczára nagyon nyugtalanító és környezete a legrosszabbtól tart. —

× **Szerelmi dráma a Mátyásföldön.** (Éjjeli express tudósítás.) Tegnap este 7 és 8 órakor revolverlövés szaktották meg a Mátyásföld csendjét. Kávalcsi Albert malommunkás heves szóváltásba elegyedett kedvesével, Lába Eleonora cselédleánnyal, a ki nem akart többé tudni a korhely legényről. Kávalcsi, a ki ittás állapotban volt, egyszerre csak revolvert rántott elő és abból többször lött kedvesére. Az egyik lövés nyakszirten találta a cselédleányt, a ki összeesett és eszméletlenül terült el a földön. Az előhívott mentők az életveszélyesen sérült leányt a Rókus-kórházba szállították. Kávalcsit, a ki ezalatt elmenekült, még nem sikerült kinyomozni.

Szerencsétlenség az ünnepélyen.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnapelőtt Ferenczfalván az ott megtartott Szent István-napi bucsu alkalmával. Az ünnepélyre ugyanis már korán reggel felállították a mozsárgyukat s ezekkel jelezték az ünnepély kezdetét. A mozsarak kezelését ugyanis Botlik Ferencz kovácmester vállalta magára.

A míg száraz anyagot használtak a mozsarak megtöltéséhez, nem is történt semmi baj, de mikor a lövéshez készített száraz homok elfogyott, nedves földdel tömték meg a mozsarakat s ezek közül kettő egyszerre robbant szét. A szerencsétlenség idején sok gyermek és fiatal suhanczlegény ácsorgott a mozsarak körül s ezek közül Petes Imre és Mazik Tamás fiatal legényeket a szétrobbant mozsarak szilánkjai oly szerencsétlenül találták, hogy még a helyszínén meghaltak. Turi Mihály, Bakó Antal, Furus Tamás és Csöge Bálint a karjaikon és lábaikon szenvedtek súlyos sérülést, úgy, hogy a sérült testrészeket le kell vágni.

A szerencsétlenség híre bejutott a templomba is és a megrémült nép tódult ki a templomból, miközben két gyermeket letapostak, többen pedig elájultak, ezek közül Csaroi Mihályné nem is tért többé magához, ott a templom előtt meghalt. A szerencsétlenségért Botlik Ferencz kovácsot okolják, a ki a mozsarak töltését rábizta a gyermekekre. A csendőrség Botlikot letartóztatta.

**CSARNOK,
A talizmán.**

(Folytatás.)

Miska jószándékát végrehajtandó, legelőször is Erzsikét kereste fel. Ott találta a szerény kis házmesteri szobában sirva a szép leányt. Az apja éppen vigasztalni igyekezett, de úgy látszik, ez a jószándéka nem járt sikerrel.

Mikor Miska belépett az ajtón, egyszerre mind a ketten arra néztek. Egyikőjük sem tudott hová lenni a csodálkozásból. Erzsike, a ki már-már elveszítettnek hitt menyasszonyát siratta, hirtelen kitörölte szeméből a könnyeket s durezás hangon szólott öreg édes apja felé:

— No ez nem járja kedves apám. Így félrevezetett. Mit akart vele? Hiszen felesleges volt engem így próbára tenni, tudta úgy is, hogy mennyire szeretem Miskát.

Miska azonban nyomban tisztában volt a helyzettel. Tudta, hogy mi történt. Tudta, hogy az öreg házmester az igazat mondta el leányának és sietve, még mielőtt maga az öreg menthette volna magát, elmondta, a mi a szíven fektűt:

— Ne vádold édes Erzsikém az édes apádat. Úgy volt minden, amint elmondta. Titeket akartalak nagyon boldoggá tenni s azért estem tévedésbe. Bocsássatok meg érte. Erzsikémnek már is sokat köszönhetek. Ő érte már megbocsátott Helén kisasszony s most csak egyetlen óhajom van, hogy ezt mindnyájan háláljuk meg neki s ami még hiányzik az ő boldogságukhoz, mi szerezzük meg nekik.

(Folyt. köv.)

Apró hirdetések.

Óvadék-képes pénzbeszedő (inkasszás) azonnali alkalmazást nyer Schweitzer Testvérek czég varrógép és kerékpár-üzletében.

Makkoltatás hizlaltatásra

alkalmas szomszédos megyében gazdag bükk-makk termés 2000 sertős hizlaltatásra is elegendő egészséges patai vizekkel bővítköztető helyen birható. Értekezhetni Csapó utca Zenedé-pülete Tömösváry Lajosnál.

Egy jó forgalmu fűszer üzlet november 1-től kiadó. Honvéd-utca 38. szám. Értekezhetni ugyanott Nagy Mihály háztulajdonossal.

Hirdetés. Asztali dinnye, befőzni való dinnye, paradicsom több fajban, savanyítani való ugorka és csemege szőlő piaci áron megrendelhető a szőlőszövetkezetnél Simonffy-u. 2. sz.

Jó kőscher házikoszt és kvártély kapható Hatvan-u. 35. Reáliskolával szemben, ugyanott egy külön bejáratu buto ozott szoba egy vagy két urnak Szeptember elsejére kiadó.

Igyunk ebesi artézi ^{üdítő} ^{víz.} kapható minden fűszerüzletben. **Főraktár** Piacz-utca 7. szám.

Két uri tanuló teljes ellátásra elfogadtatik Darabos-u. 40. sz. alatt, kiknek egy zongora használatra átengedtetik.

Köhögésnél legjobb a Borsy-féle **Pemeteffi cukorka.** Kapható Borsy-cukrászdában és Jóna és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Tóczóskerti bor tisztán kezelt 99 és 900 évi termés eladó 50 literenkénti mennyiségekben is. Értekezhetni Széchenyi-utca 42. száma alatt.

Blouzok legújabb divat szerint besze roszhetők és megrendelhetők előnyös árakban **Márton Gyula** férfi és női divatüzletében Bika szálloda mellett.

Ifj. Pájer József

DEBRECZEN, FŐPIACZ.

Ajánlja dúsan berendezett üveg, porcellán, lámpa s konyhaeszközök nagy raktárát.

A tavaszi időnyre: Jégsezkrényeket, kerti üveggolyókat, fagyaltgépeket, hűtőket, czirlemez festett dézsákat, vízkannákat, vedreket, széllámpákat.

Berndorf alpaca és chinaezüst evőeszközöket. eredeti gyári áron, 20 évi jótállás mellett.

Vendéglői és kávéházi berendezéseket, minden ahhoz való kellékeket, pontos méret. eredeti gyári árakkal.

Függő-, szalon-és álló-lámpáim, mind villany égőkkel kipróbálva, eredeti gyári áron.

Az alant sorolt cikkeket a kitüntetett árakkal még folyton szolgálhatom u. m.

1 drb. csiszolt borosp. sz. diszszel	6 kr.
1 " " vizesp. " "	8 " "
1 " " vizesp. cs. " "	12 " "
1 " " vizesp. " " "	16 " "
1 " " borosü. sz. " "	40 " "
1 " " vizesü. " " "	52 " "
1 " " borosü. cs. " "	60 " "
1 " " vizesü. " " "	75 " "
1 " " üvegtányér	5 " "

1 drb. majolka oszonnakés	10 kr.
1 pár feketekávés cs. fajenge	15 " "
1 drb. 6 sz. karsbadi k. k.	17 drb. 3 frt 50 " "
1 " " " t. k. " " 4 " "	" "
1 " " " m.k. tálc. 3 " "	50 " "
1 " " " a. k. arany. 6 " "	50 " "
1 " " " diszes 12 " "	50 " "
1 " " hálószoba ampel diszes 3 " "	50 " "

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesítek, menyasszonyi kelengye bevásárlásnál csomagolást nem számítok, uton történhető károkat megtérítek.

IFJ. PÁJER JÓZSEF,
Debreczen, főpiacz.

Eladó petróleum lámpák. Gázberendezés folytán több igen szép petróleum lámpa jutányos árban eladó, Verbőczy utca 6-ik számú háznál.

Értesítés. Varrógép és kerékpár üzletemet Piacz u. 83. sz. alá (Gerőby ház) helyeztem át. Deutsch Ede.

10075

1901

Árverési hirdetmény

Debreczen sz. kir. város Tanácsa ezennel közhírré teszi, miszerint a város tulajdonát képező Hatvan-utcai salétrom helyi faraktár az 5266/1901 számú végzésben kibocsátott hirdetmény szerint árverésre kitűzött többrendbeli városi földbirtokokkal együtt **a f. évi aug. hó 23-án délelőtt 9 órakor** a városbáza nagytanács-termében megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni, a mely árverésre árverelni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a városi számvevői hivatalnál megtekinthetők s a kikiáltási ár 10%-a árverelni szándékozók által az árverést fogantatásával megbizottak kezéhez készpénzben lefizetendő.
Debreczen, 1801 augusztus 19.

A városi tanács.**Horváth András****SZOBA-ÉS TEMPLOM-FESTŐ.**

DEBRECZEN, Piacz-utca 21. sz. a.

(a Tisza palota átellenében)

Elvállal mindenféle szobafestéseket tapetirozásokat, templomok festését, oltárok és szószékek aranyozását a legművészebb kivitelben.

A TISZVIDÉKI KERÜLETI DALOSSZÖVETSÉG DALOS-ÜNNEPSÉGÉNEK SORRENDJE.

I. nap, augusztus 24-én.

Déli 12 órakor és délután $\frac{1}{2}$ 4 órakor a vasúton érkező vendégek fogadtatása, bevonulás a városba zászlók alatt zeneszó mellett. Elszállásolás.

Este $\frac{1}{2}$ 8 órakor hangverseny a színházban következő műsorral:

1. **Nyitány.** Tittl-től. Előadja az „Egyetértés Dal- és Zeneegylet“ zenekara.
2. **Hymnusz** Éneklik az összes dalosok.
3. **Ünnepi prolog.** Irta **Dr. Kőrössy Kálmán** ur, szavalja **Szücs Margit** urhölgy.
4. **Intés.** Pályadíjnyertes mű, **Dr. Bródy Miklóstól**, az összes dalosok előadásában.
5. **A fonóban.** Hubay től. Hegedűn előadja **Tomm Béla** ur, a székesfehérvári zeneakadémia tanára. — Zongorán kiséri **Steinacker Sándor** ur.
6. **Harmonia dicsénete** Huber Károlytól. Az „Egyetértés“ zenekarának kísérete mellett éneklik az összes dalegyletek.
7. **Virág énekek.** Pályadíjnyertes mű. Dr. Bródy Miklóstól, előadva az összes énekesek által.
8. **Magyar ábránd.** Ridleytól. Hegedűn előadja **Tomm Béla** ur, zongorán kiséri: **Steinacker Sándor** úr.
9. **Szózat.** Éneklik az összes dalegyletek.

Hangverseny után társas összejövetel az „Angol királynő“ összes helyiségeiben.

II. nap, augusztus 25-én.

Reggel 8 órakor választmányi-, 9 órakor pedig szövetségi közgyűlés a kereskedelmi akadémia dísztermében.

$\frac{1}{2}$ 11 órára a dalegyletek gyülekezése a főiskolában s onnan felvonulás a színházhoz, zászlók alatt, zeneszó mellett.

Délelőtt 11 órakor hangverseny a színházban a következő műsorral:

1. **Nyitány.** Nabucco-ból, Verditől. Az „Egyetértés“ zenekara által.
2. **Népdalok.** Méder Mihálytól. Énekli a „Zilahai dalkör.“
3. **Honfidal.** Huber Károlytól. Énekli a „Szoboszlói dalárda.“
4. **A kápolna.** Kreutzer től. Énekli a debreczeni „Szent-László“ dalegylet.
5. **Négy eredeti magyar dal.** Hoppa Rezsőtől. Énekli a „Szatmárnémeti iparos dalegylet.“
6. **Sóhajtság.** Gaál Ferencztől. Énekli a „Szatmárnémeti férfi dalegylet.“
7. **Zokog, zokog a hegedű.** Gaál Ferencztől. Énekli a „Szalontai dalárda.“
8. **Elvennélek.** Erkel Ferencztől. Énekli a „Nyiregyházi dalegylet.“
9. **Juhász dalok.** Hodossy Bélától. Énekli a „Nyiregyházi ev. ref. daltársaság.“
10. **Honvédek csatadala.** Huber Károlytól. Énekli a „H.-Nánási dalárda.“
11. **Könyörgés.** Horváth Fábiántól. Énekli a „Nagykárolyi dalárda.“
12. **Népdalegyveleg.** Theisz-Hodossytól. Énekli a „Debr. ker. ifjak dalköre.“
13. **Megcsendült a kis kápolna harangja.** Kerner J.-tól. Énekli a „Debr. ácsifjuság dalegylet.“
14. **Pusztai élet.** Zimaytól. Énekli a debreczeni „Egyetértés Dal- és Zeneegylet.“
15. **Édes hazám.** Huber Károlytól. Énekli a „Debreczeni dalegylet.“

$\frac{1}{2}$ 2 órakor társasbéd a „Bika szálloda“ dísztermében, melyre jegyek válthatók Szent-Királyi Tivadar ur városházi üzletében

Mindkét hangversenyre a helyárák következők:

Családi páholy 12 korona, alsó- és középpáholy 9 korona, II. emeleti páholy 6 kor., I. r. támlásszék 2 kor., 40 fill., II. r. támlásszék 2 kor., III. r. támlásszék 1 kor. 60 fill., emeleti zártszék 1 kor., földszinti állóhely 60 fill., karzat 40 fillér.

Jegyek előjegyezhetők naponta 9—12 óra közt **TIKOS JÓZSEF** szövetségi pénztáros urnál, a „Kölcsönös önségélyző egyesület“ helyiségében. Ugy az előjegyzett, mint a napi jegyek kiválthatók lesznek a színházi jobb oldali pénztárnál 24-én délelőtt 9-től 12 óráig; délután 3 órától a hangverseny kezdetéig; 25-én pedig reggel 8 órától kezdődőleg.

Bármelyik hangversenyre előjegyzett jegyek csakis 24-ike déli 12 órájáig tartatnak vissza.

A rendező-bizottság.